

اجتهاد

نومرو: ۱۳۲

۲۸ تشرین ثانی ۱۹۱۸

اداره خانه

ایستانبول . جغال اوغلنده
اجتهاد نوی

« Idjtihad » Constantinople

اوده بشجی سنه تأسیس

حریت فکریه و انسانلغه خادم

مدیر مرخصی : پیامی صفا

آبونه

سنه لك : ۲۵۰۰ غروش

آلتی آیلقی : ۱۳۰ »

تلفون : ایستانبول ۸۶۵

نسخه سی ۵ غروش در

یاره و طوز

بچن هفته مقاله می شو سطرلره بتیریوردم : « رجا ایدهرم آرتق یمن ، سوریه ، عراق الخ هواسی باشمزه اسمه سین . بز کیسه نك دگل حقمزده طبیعت ك و پر مكد اولدینی اعدام حكمتی حكمنز بر اقای دوشونه لم . بو بومدهش ووخیم یاره مزك اوزره یینه كله جك نستخه مزده شهادت پارماغمی باصا جغم »

بویوك حزن و هجرانه گوریوردم ، كه ایی عصردن بری یاشلایان و دوام ایدن رجعت قهقریه سی تورك لرك حالا كوزلرینی آچمالرینه یارامامش در . « اكل اولونان شيله دكل ، هضم اولونان شيله بسله نیلیر . « حقیقی آكلا شیلماش ، ییدیکنی قوصاراق و دیگر غیر طبیعی طرزده معده و امعاسندن دفع ایدهرك آجلق دن اولن اكل لرك درس لرندن ده عبرت آلینامش در . (طرابلس غرب) المزده ۱۳۲ سنه قالدی . نه اولدی ؟ نه استفاده ایتدك ، اهالی بزدن نه استفاده ایتدی ؟ بن (طرابلس غرب) ده منفیاً بیر بوچوق سنه قالد ، اوراده فرقه عسکریه تشکیل ایدیلدی ، اوزمان دو قوز سنه اولمشدی . حرب سنز ، طاعون سنز ، قوله راسنر ، و باسنر ، هر سنه آناضولولو تورك و کورد اولاراق بیك بابا یکیت ، اقلیم یایه امتزاج ایدهمه مك وسوء اداره یوزندن اولوردی .

(طرابلس غرب) مرکز قوماندانلغنده بولونان بدرخان یاشا زاده بحری بکک دلاتیه بونلرك قیدلرینی بالذات چیقارمشدم . (طرابلس غرب) ده عمران یوقدی ، عدالت یوقدی ، امنیت یوقدی ، تجارت یوقدی ، رفاه یوقدی . بوندن یدی سکزن سنه اوله قادار مالک بولوندیغمز مستعمره لر مژدن بری اولان (طرابلس غرب) ایشته بو حلاله ایدی . حرب وجدال ایچنده کچدیکی حالده صوگ یدی سکزن سنه طرفنده طرابلس غرب شمیدی نه اولمشدر . بونکون کورنلر سویله یور . و حالزه آغلا یور . بیرده (یمن) من واردی . بن کندیمی بیلدم بیله لی بابام دخی کندی کندیسنی بیلمش بیله لی (یمن) ده عصیان تسکینی ایچین عسکر کوندریلدی کی ایشیتدك . بوندن یدی سنه اول یاپدیغم تحقیقات احصائییه کوره صوگ قرق بش سنه طرفنده (یمن) کیتمک اوزره سویش قئالندن . ۲,۷۰۰,۰۰۰ تورک ، کورد ، آرنأؤد عثمانلی عسکری کچمش و بونلردن آنجاق ۱,۵۰۰,۰۰۰ ی اوده « قاشقتیک » یعنی چاپزلاشمش ، دوشگون بیر حالده اولاراق عودت ایدم بیلمش ، متباق پیر میلبوره ایکی بوزیک کیشی یمشک طوبراغنه کوبره اولمش در : بو مدهش رقم لر (پورت سعید) ك ضروریه رسمی دفترندن آلمش در . بو ایستانستیکی یاپانلرده ممش افندی دکل متخصص ، مدقی انکلیزلر ، فرانسزلردر . بز ، ویزدیگمز

(هندستان) ك آنجاك اوچده بیری مفتوح ایدی بومسئله بی
۱ کانون اول ۱۳۲۷ تاریخ ۳۶ نومرولو (اجتهاد) ده
بیر آزاها اطرافلی شرح ایدیلش بولورسکیز (قهریات) ده

(ین) ده جورودك (بالقان) ده اولدك

عدلیه ده دوشدك اورده دوگولدك

یتیم یاشی کیی آفدق توكولدك

حق یولنده سردن كچك قارداشلر .

دییه صزلاندیغ وقت بو (ین) ی دوشونیور، بو

قرباناق تورك ایچین صزلایوردم .

بزم بیرده (سوریه) من (عراق) من واردی .

یورالرده نه یالداق ؟ ۱۳۰۹ ده دورت آی (بیروت) ده

قالدم . اوراده مدنیت آناری نامه نه گوردیمسه ، انگلیزك

فرانزك آمریقالك ایدی . (مكتب طبعیه) لر ،

(دارالفنون) لر ، معظم کتبخانه لر ، خیر و حسنات مؤسسه لر ،

هان هان هپ اونلر گدی . تورك اوراده مسکین ، اقتدارسز

پیرزاندانمه کیی اوطوریوردی . سوریه لی لر ك اسکی ، ویگی

بیر حرث لر ی واردی . هیچ خاطر مدن چیقماز . آقتورلری

(بیروت) ك اذکبای شباندن متشکل بیر تیایورده بولوندم ،

(قورنه ی) ك (هوراس) ی « فصیح بیر هرجه ایله

اوینانیوردی . قادین رول لر یی سوریه لی کریده و منور

عائله لر ك خاتم قیزلری ایفا ایدیوردی . بونلر هپ سوریه نك

محمدی و عیسوی ارلادی ایدی . مشهور Que voulez

vous qu'il fit contre trois ? سوالك هرجه سنه ، کنج

عرب « فلیموت ! » جوانی ویریوردی .

(عراق) ی گورمه دم . فقط (عراق) ده اولان

بیتن شیلری مبارک والی لر دن استماع و استدلال ایتدم .

ذاتاً نتیجه ، نتیج لر ك نه اولدیغی کوسترمیزی ؟ عرب

چوقدن بری « تورك » قارداشك بیله اولسه ترك ایت «

دیمك اولان

« اترك الترك و لوكان اخاك »

مصراعنی دیلنه دولامشیدی . (کوردستان) ده «

وعددن خلف ایدمرك و طرابلس غرب حاکمی یوسف
باشایی حبله ایله طوزاغه دوشورده ترك کیمزده حبس
و (طرابلس غرب) ی اشغال ایتدیكمز وقت (طرابلس
غرب) ك نه قدار نفوسی واردی ؟ بزم اشغال و حاکمیت
آلئنده بو نفوس آزالدیمی چوغالیدی ؟ (ین) .
کیردیكمز زمان نه قدار نفوس واردی . شیمدی نه قدار
وار ، نفوس آزالیورمی چوغالیورمی ، زریات آزالیورمی
چوغالیورمی ؟ هانکی حسته لقر و فاتی چوغالتیور ،
هرسنه قاچ چوجوق دوغور ؟ قاچی قابور ؟ قاچی
اولور ؟ بوناری دوشون ، حتی خاطرینه بیله کتیرن
اولمادی . قطعاً یمانیه ده تورك آغزندن بالکتر ایشیدیلن
« هات فلوس ، هات ذکاة ! یعنی کتیرپاره ، کتیر ویرکی ! »
سوزلری ایدی . (ین) ده بولونمادیغ حالده ین و یمنی
مجهولم دگلدردر . تورك دن نفرت ، تورکی تلغین ایدرلر
« الترك ینکج الذکوره دیرلر بزى عظیم و مدھش برتهمتله
اتهام ایدرلر . ین لی تندرست و درست در . ذکی در ،
خلوق در (وجه) تعبیر ایتدیكلری « سوز ویرمه ، یه
بویوك بیر اهمیت و قیمت عطف ایدرلر . « وجه » اوروپالی لر ك
Parole d'honneur نندن داها قوتلی در . بیر یمنی بالذات
باباسنك قاتلی یا قالاسه ، قاتل امان دیسه و کندیسنی
اولدورمه یه جکنه و عفو اید ، جکنه وحه [یعنی ناموسی
اوزه رینه سوز] ایسته سه و بونی استحصال ایتسه قاتل
بلاقتور مقتولك پرسلاح اوغلنه تسلیم اولابیلر . (ین)
بوگون بیر امپراطور لقر در . (ین) آناتولونك بریوچوق
میلیون اولاد محنت مندی یوتدی تورکیا (ین) دن
قاچ باره و نه استفاده ایتدی ؟ استانبول دن ارزاق کوندیرلمه
دیكجه (صنعا) ده آجلق حکمفرما اولوردی . عسکر آج
قالریدی . (انگلتره) نك ده بیر (ین) ی وار . آدی
(هندستان) در . (انگلتره) ۱۸۳۰ تاریخندن ۱۸۵۲
تاریخنه قدار (هندستان) دن ۳۷ میلیار ۵۰۰ میلیون
فرانق ایراد آلمشدر . (هندستان) ك ثروت ملیه یی ایکی قات
اولمش در . ۱۸۵۲ سنه سنه ایسه (هندستان) ك ، بوگونکی

ایتمه کنديسنى مجبور بولان بیر قوم. یکیرمینجی عصرک بو ذهینتله، کارزار سى واجتهادنده حائز موقع اولاماز، حقوقى بوا کلايش [Conception juridique] ی ايله، آئنده يالکیز فقه اولارق جمعیت اقوام کیره من قاینه سنده عدلیه ناظرى حیدر منلا افندی، مجلس وکلا سنده شیخ الاسلام افندی بولونان بیر حکومت بو کونک دولتیرله یان یانه اوطوراماز. شیخ الاسلام حیدری زاده بتم دوستم در، سودیکم و حرمت ایتدیکم قدلی بیر دوستم ر. شوقدار وار، که اونی باب مشیخته، منحصر آعقی ایشلریله مشغول و دنیا ایشلریله غیر مشغول گورمک ایسترم. پیغمبر بيله

«اتم اعلم فی امور دنیا کم»

بویوراراق دنیا ایشلرنده کی محدودیت صلاحیتنى اعتراف ایتش وایشی اهلنک النسه براقش در. بزارتق «ملک الروم والعرب والعجم» اولماق دعواسندن واز کچه ککر. مادام که (ویلسون) پرنسپلری قبول ایدیلرک ائتلاف زمهره سته تسلیم اولمشسزدر. بودعوايه خاتمه چکیلمش در.

وضعیتمز، وضعیت دوله من غیرطبیعی در. حکومت حاضره من، اویله بیر مجلس (مبعوثان) ک اعتمادینه استناد ایدیور، که عینی مجلس طلعت پاشا قاینه سنده ده صویان کسن، قتل عام یایدیران، خرسزلق ایدن نهایت چالینی میایونلرله فرار ایدن طلعت پاشا قاینه سنده، همده اتفاسق ارا ايله اعتماد ایتشیدی. بونقطه ده دقت ایدک. سریع کچورم. دیگر طرف دن بو (مجلس مبعوثان) اعضاسنک اکثریت عظیمه سنک طایق، حبس، عزل تهدیدلری آئنده واهالی نك رضا و موافقی خارجنده طلعت ویا سعید حلیم و خلاصه اتحاد و ترقی حکومتی طرفندن منصوب آدام لر اولدینی غیر منکر در. بویله بیر مجلس طرفندن ویریلن اعتماد شایان استناد میدره بویله بیر قاینه تام الاوصاف عد اولونه بیلمی و بوحاله ايله میدان چقا بیلمی؟

(ارمنستان) ده نه یایدیغمز پک یاقین بیر زمانه عائد مأثر جلا دتمز (۱) دلاتیله کوزلر اوکندم در.

پک آشکار کورولیور، که نورک ایچین مستعمره دکل مستخرجه موجود اولمش در. هر طرفه، تخریبکار، چابولجی اولاراق نظره آئمش در. تورک فنا آدامیدر؟ بونی هیچ ظن ایتم، فقط پک فنا قیلنمش در. اونک روحنه

لاراحت فی الدنيا

الدنيا جيفة وطالها کلاب

بودیا کافره جنت، اولوب در مؤمنه زندان

زهرلری آقیتلیدن صوگر اوطادنا محو ایدلش در.

اونا بوذهینتله هیچ ده توافق ایتمین برده مغالوما یا بلاسی ویریلدی؛ اونک پادشاهی، ملک اروم والعرب واعجم، در (خاقان البرین والبحرین) در. ثوت بویله اولدینی زمان اولمش در. بنده بیروقت یکرمی یاشنده بیر دلی قانی ایدم. بوکون دخی اوصفتله اورتهیه چقا بیلمی یم؟

قان ايله فیله در کورولن برابرغمزده

سوزیله بوکون افتخار اولونه بیلمی؛ آبدال (آلمانیا) نك محذوب قیصرینک ولوله، سقوطی حالا طنین اندازدر. ای تورک سنک وسنگله برابرهم دین لرکک یاره کز ایشه بودر. کمال شفقتندن تیتیره رک بوباره نك اوزه رینه آوج طولوسی طوز باصا جغم. بو طوز یاقار سده تعفن ایتدیر من: سن بو قافا ايله «جمعیت اقوام» قبول اولوناماز سین. بو «جمعیت اقوام» بو عصرک قوملری کیره بیلمی. بو عصرک آدی یکیرمینجی عصر در. سن اون اوچنجی عصرده یاشایور سین. یکیرمینجی عصرده یاشا. مالی سین. دورت قادینی برعائله طاسلا غیله، طائله انسانیته کیره من سین اون ایکی ساعتک هر حاله بش ساعتی، مولانا حضرت تلینک

سر بزمن دم بهوا میکند

کوی عبادت خدا میکند

یتيله توصیف ایتدی بیر اشتغال رسومی ایچین صرف

مجلس مبعوثان رئيسی احمد رضا بك افندي يه

آياستفانوس اپول ۱۹۱۱

حربه نظرارتنك بودجه مسئلهسى شوآراق اورتهده
بيوك برطاقم قيل وقالى موجب اولمقدهدر. مالىه ناظرى مى
حقلى، حربه ناظرى مى؟ بزجه هرايكيسى ده: اورتهده
برحقسز وارسه، اوده حكومت!

حربه بودجهسى مبالغلى اوله بيلير: اونی تصحيح
نمکندر؛ فقط بو بودجه يالكو مدافعه مليه اوغورنده
ويريلن صرف اردو مصارفيميدر، يوقسه پاره نك قسم
اعظمى يمن، خوران، آرانوودلق، ماليسيا وقايع
مؤسسه سنه مى صرف اولمشدر، حق شو سطرلرى يازديقم
صرهده بچاره ارميلرى كوردلردن[؟] حمايه ضمنده بيوجك
برقوة عسكرية سوق اولنيوركه كرك اونی، كرك صكره
متوالياً ظهورى محقق بولان اغتشاشلارى تصحيح
خصوصنده حربه بودجهسى قبارته جقلر!

بو مسئله لر هپ حكومتك تدبيرسز ليكنندن متولد
ومجرد اوندن متحصل شيلردر چونكه بو صاحبسز
ومشروطيت دشمنى مملكه هر نصله قضاء دور مشروطيته
كيريدي صرهده جداً ردور عدالت وانتظامهده آياق
باصمش اولسه ايدي وحتى بوكون دخى صورت قطعيه
وجديهده كيرمش اولسه، اردو بك بيوك مقياسنده
ژاندارمه وظيفهسى ايضا ايتمكدن قورتيه زق، مجرد هرب
ايچومه هاضمى نور واكر اويله اولورسه، اوزمان — حق
اوزمان حربه بودجهسى تنزيل اولنه بيلير.

بوكون اردوهر شيك يرينه قائم اولمقدهدر: محكمه
اودر؛ پوليس اودر؛ ژاندارمه اودر. عدالتسز، تدبيرسز
اقتدارسز واليرك، متصرفلك، قائم مقاملك وشونك
بونك خطالرينى تصحيحه مأمور اودر. حكومتك تمامياً
قيردينى پوطلرى دوزلتمك وظيفهسى اردويه محولدر.
بو حالده حربه بودجهسى نصل تنزيل وتحميد ايديله بيلير
بو حال بحران وكلايى دكل، اصل بحران اداره وانتظامى

يا بخارالى يا اوروبالى اولاجاغز. كال جسارت ايله
آيدنه نك اوكنه كچه لى بز. نه اولديغمزى، نه ياباييله جكمزى
كورمه لى بز. ملت كده، حكومتكده، حكمدار كده حقيقى
منفعت وسلامتى وضعيت حقيقه يى درست وبى پروا
كوروشده بوليوررز. خلافت شان وعنوانه بيوك بر
ميلان وار. محترم دوستم احمد رضا بكده بوميلانه اشتراكى
محسوسمدر. بونى بالخاصه اونده آكلمايورم. بوقورو
حاكيت هواسنك ناصل صاغانا قلى فورطنه يابارق بزى
محكوميته سوروكله ديكي ميداندهدر.

۲۵ تشرين ثانى ۱۹۱۸ تاريخلى (آنى) غزته سنده
شوفقره او قونيوردى.

خلافت وهندستان

(هفتمانه) الهاليندره ههوفت لفظه نظر
نور الهاده بير غلبانه ماحصل اولديقى منابع موقوفه
تحقيقه ايمه بيمه در.

بو وقعه وفقره يى ابداع ويا درج دن مراد اولونان
هر نه اولورسه اولسون زمان ومكانه اويغون دكلدر.
هر بيرى بيك صحيفه لك آثار مخلده وجوده كيرمش
واطرافنه آدام بونى ييغمش بيوك بر اسلام متفكرينك
خوشنه بك كيتسه بيله يرى وزمانى هيسج دكلدر.
(انكتره) دارالخلافة نك كوكننده اوطوريور
بز هندستاندهكى خلافت جريانندن دم اوريوربز.

لوقامزى يوتاييله جكمز بيوكلكنده قالديرمالى بز.
يوقاويدهكى فقره يى اوقوركن عزت فؤاد پاشا حضرتلرى
كوندر ك عبيداللهى، به!

دييه باغريدى. فقط نه آجى اذا ومؤدا ايدي اول...
تطمين اولوناما ياجاق اهل لر بسله مك عظيم خطر در.
وعظيم خطادر.

توركه دينيله جك وتكرار ايديله جك شى مراد كى
اقتداركه اويدور! و

جاهل لكلكك جاهلى اوله! در. اويارهيه بو طوز
لازمدر. ۲۶ تشرين ثانى ۱۹۱۸ اجتهاد نهدى.

عبدالله هودت